

Codi Penal i salut mental: una gravíssima involució

Segons un estudi de la Unió Europea, la meitat de persones que necessiten serveis de salut mental no hi accedeixen i, sovint, no ho fan per por de ser discriminades. Això demostra que encara hi ha molt camí a recórrer en l'àmbit de l'atenció a la salut mental i, sobretot, en la normalització social d'aquest tipus de malalties.

Lluny de contribuir a avançar en la bona direcció, l'Estat planteja un avantprojecte de reforma del Codi Penal que vincula les persones amb un diagnòstic de salut mental o de discapacitat al concepte de perillositat, trencant, d'un cop de ploma, el principi d'igualtat davant la llei. Ara, si una persona amb problemes de salut mental comet un delictes castigat

amb presó, ingressa en un centre psiquiàtric penitenciari, on no pot estar internada més temps del que compliria en una presó. Si l'avantprojecte prospera, però, és possible que pugui estar tancada mentre existeixi el temor que cometi un delictes. És a dir, la presumpció de possibles delictes seria motiu de condemna. A més, la reforma deixa la porta oberta a una vigilància contínua, fins i tot de per vida. I de la llibertat vigilada al tractament mèdic obligatori. Ara, la negativa al tractament no és incompliment de les mesures de seguretat, i els casos d'ingressos involuntaris i medicació obligatòria segueixen criteris sanitaris i no judicials. Amb el nou codi les persones en llibertat vigilada s'haurien de presentar de manera

La consulta de salut mental del Parc Taulí de Sabadell ■ JUDIT TORRES

regular davant d'un facultatiu i manarien les directrius judicials en l'abordatge de la malaltia.

D'altra banda, la necessitat de centres d'internament en règim tancat que el nou codi exigirà viatja en direcció contrària a l'evolució del tractament de la malaltia mental i el seu abordatge dins la comunitat, una via d'èxit de la psiquiatria iniciada fa anys que quedarà malmesa per una reforma més pròpia d'èpoques passades i clarament discriminatòria. A més, serà de difícil aplicació per la manca de dispositius i equipaments en règim tancat, els quals no formen part del model assistencial d'atenció a la salut mental que amb tant d'esforç s'ha desenvolupat. Es tracta, en definitiva, d'una reforma del Codi

Penal plantejada en termes de vulneració dels drets civils, de potenciació de l'estigma, de penalització de la reinserció i de la rehabilitació social. Pacients, famílies i professionals del sector s'hi han mostrat contraris. Esperem que el nou ministre de Justícia hi aportarà una mica de seny i que arribarà a bon port la proposició no de llei presentada pel PSOE amb el suport d'altres grups que insta el govern a donar un tractament just i no estigmatitzar les persones amb una malaltia mental. Els representants polítics han de treballar en benefici dels ciutadans, en especial d'aquells que estan en situació de més fragilitat, buscant solucions de futur als seus problemes i no aplicant mesures pròpies del passat.